

รายงานการวิจัยเรื่อง : ประวัติศาสตร์หมู่บ้าน : บ้านบ่อมนู ตำบลไถ่คำ อำเภอน่านจเรียง
จังหวัดอุบลราชธานี

ผู้วิจัย : นางสาวจุฬาร ไชติช่วงนิรันดร์

บทคัดย่อ

การศึกษาประวัติศาสตร์หมู่บ้านบ่อมนูนี้ เป็นการศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับชาวบ้านบ่อมนู ซึ่งเป็นชาวนาในภาคอีสาน ผลจากการศึกษาพบว่ามีความเปลี่ยนแปลงหลายด้านเกิดขึ้นตลอดเวลานับตั้งแต่การก่อตั้งหมู่บ้านมาเกือบ 200 ปี แต่ที่นับว่าเป็นช่วงเร่งของการเปลี่ยนแปลงคือประมาณ พ.ศ. 2503 ที่ชาวบ้านได้เปลี่ยนแปลงการผลิตจากผลิตข้าวเพื่อยังชีพและผลิตพืชไร่เพื่อยังชีพ มาเป็นการผลิตปอแก้วพอกจำนวนมากเพื่อขาย และใช้เงินตราแลกเปลี่ยนสินค้าเพื่อยังชีพ การเปลี่ยนวิถีการผลิตทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตทั้งการใช้แรงงาน การใช้เวลา การใช้เงินตรา และกิจกรรมประเพณีที่เกิดจากและเป็นผลสืบเนื่องจากการผลิตแบบเดิม เช่น การบั่นค้าย ทอผ้า การลงช่วง การเป่าแคน การดำ การเล่นผญา การทำบุญประเพณีตามกิจกรรมการผลิต

ประกอบกับการพัฒนาสาธารณูปโภคต่าง ๆ ของรัฐ เช่น ถนน ไฟฟ้า โครงการพัฒนาหมู่บ้าน การศึกษา ที่เปิดโอกาสให้ชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์ติดต่อกับสังคมภายนอกโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคเอกชน-อุตสาหกรรมที่มีสินค้าและบริการที่จะสนองความเป็น "ธรรมดา" ของมนุษย์ที่ขอความสะดวกสบายซึ่งชาวบ้านที่มีเงินตราจากการขายพืชเศรษฐกิจทั้ง ข้าว ปอ มันสำปะหลังได้ซื้อหาสินค้าและบริการที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่

การครอบครองความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับหน่วยงานของรัฐ เช่น การทำทะเบียนโรงสีข้าว รถยนต์ การต้องมีใบประกาศนียบัตร-ปริญญา เพื่อเป็น "ตัว" ผ่านเข้าสู่อาชีพใหม่ที่พวกเขาเชื่อว่าจะช่วยให้ชีวิต "ดีขึ้น" กว่าเดิมจากทั้งการมีรายได้สูงเนื่องจากอาชีพใหม่นอกการเกษตร หรือการได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอกเนื่องจากมี "พรรคพวกญาติพี่น้อง" เป็นข้าราชการ

การปรับตัวของชาวบ่อนต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อความอยู่รอดของพวกเขา ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทัศนคติที่นำไปสู่การยอมรับของใหม่ ๆ เช่น พันธุ์พืชใหม่ อาชีพใหม่ เทคโนโลยีใหม่ ชนบระเพณีใหม่ การปฏิบัติต่อกันด้วยวิธีใหม่

อย่างไรก็ตามมิใช่ที่ชาวบ่อนจะทิ้งของเก่า วิธีชีวิตแบบเก่า ความรู้เก่า คนเช่า-คนแก่ไปเสียทั้งหมด ความผสมผสานระหว่างของเก่า-ของใหม่ยังคงมีอยู่ในสังคมบ่อน แต่ของเก่าจะอยู่ไต่ยาวนานไปอีกปี ผู้ที่จะคัดสินได้ก็คือชาวบ่อนเท่านั้น

สำนักหอสมุด